

עלי מרפא
שער הגליון
יין הונגרי
למעשה
בני היכלא

שיחת חברים יום יום
חיים בהלוואה
התמימות של ר' נתן
חיים במשא ומתן
האור שבועך בניצול השוואה

התורה הזמנית:

דרכי נועם
דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק המרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פטוקה

הלוואה בפריסה עד 120

יש לנו את כל הזמן שבעולם לעשות את מה שצריך, אם רק נתחיל להשתמש בתשלומים הנוחים.

הרחבת הזמן

הנס הגדול של חיינו זה הזמן. הבריאה הזו היא מחווה אלוהית שכולה חסד ורחמים. הזמן עשוי מפעימות

” אדם חי על הלוואות. זה אמנם לא מה שאנחנו רגילים לחשוב על עצמנו, אבל התבוננות קצרה תוכיח שאנחנו משתמשים כל הזמן בהלוואות

קטנות שכל אחת מהן מאפשרת לנו להשלים את תפקידנו בעולם וגם לשלם את החובות. אף פעם לא מבקשים מאתנו את הכל בבת אחת - להיות צדיקים ומושלמים ולתקן את כל הפגמים ברגע שקיבלנו הרהור תשובה, כן מצופה מאתנו להתחיל בתשלומים, להשתמש במחווה הנדיבה כל כך, בפריסה הארוכה ארוכה שניתנה לנו. יש לך את כל הזמן שבעולם, אם רק תתחיל להשתמש בו.

שימו לב כמה פעמים אנחנו עושים שימוש במילה 'חייב', אני חייב להתפרנס, חייב להספיק, חייב להצליח. קצת התבלבלנו, אתה לא יכול להיות חייב למי שלא לוות ממנו, אז מדוע אתה משוכנע שאתה חייב כל כך הרבה דברים? אחת הדרכים להקל על בעלי חוב נקראת 'ריכוז חובות', במקום לרוץ בין עשרים גמח"ם ולגלגל סכומים שונים ומשונים מתוך בהלה וכאבי ראש, מרכזים את כל החובות אצל מלווה אחד טוב לב, ואם הוא מוכן לפריסת תשלומים נוחה, ברכות ינוחו על ראשו.

התורה הקדושה מציעה לנו לרכז את כל החובות, ולכנס את כל ה'אני חייב' להלוואה אחת. אתה בעצם לא חייב כלום להבלי העולם הזה, ואל תיתן לשום דבר להסיח את דעתך ולהלחין אותך. תזכור שהיחידי שאתה חייב לו הוא הקב"ה. התמזל מזלך העליון ומן השמים ריחמו עליך, והמלווה הרחמן עורר כלפיך את מידך אריכות האפיים שלו, והוא מוכן לפרוס את תשלומי החוב לאורך כל משך הזמן שרק יידרש לך כדי לשלם את חובותיך באופן שתישאר יהודי שמח שבע מאושר ומיושב בדעתך לאורך כל תקופת החזר ההלוואה.

(ע"פ ליקו"ה - העושה שליח לגבות חובו ב')

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מחפש עסק מוצלח? תדבר בכל יום עם חבר בעבודת ה'!

ב"ה יום ג' יתרו תר"ב
--- כמו שקל המשא ומתן של היצר הרע הוא עם האדם כמו כן צריך האדם לעשות נגדו שיחיה כל משאו ומתנו רק בתורה והשקלה ושיחיה בינו לבין קונו ושיחיה עם חבריו ועם רבו, לתן ולשא רק בעסק זה.

פי צריכין להור מאד לקיים מה שכתוב בתורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, להאיר על עצמו השלש נקודות, דהיינו לדבר בינו לבין קונו להאיר הנקודה הקדושה מפה ובה, וכן לדבר עם חברו ביראת שמים כדי שיאיר זה בזה הנקודות טובות שלש בכל אחד מה שאין בחברו, וכן לדבר עם רבו וכו' לקבל הנקודה הכללית וכו'.

וצריכין לעסק בזה הרבה בכל יום ויום ושיחיה כל עקר משאו ומתנו של כל אחד ואחד רק בזה, פי חוץ מזה הכל הכל, הכל הכל. הכל נדף אין בו משג.

ושים לבך היטב ודאך פמה וכמה באים השתמשים עולכם בכל יום ויום לחקד בכל פריטי המשא ומתן שלכם. אם האקמים עושים מלאמתם פראי, ואם פבר עבדו כפי שכיחתם וכו', ושאור מיני פריטים רבים אשר כל היום חולף בזה. וכן הוא פה ובכל המקומות בכל עסקי המשא ומתן שהוא רק חיי שעה.

ואיך לא נלמד אלמים קל ודמור פמה וכמה צריכים לשא ולתן בינו לבין קונו ועם חבריו וכו', לחשב תחבולות ולבקש עצות וכו' אין להציל מקל רע ולמצא חיי העולם, חיים נצחיים נעימות בימינו צח אשר הבקשה והחפשו בעצמו והמשא ומתן בזה בעצמו יקר מאד אפילו אם נדמה שאין מוצאין קלל, מה שאין כן בשאר משא ומתן.. נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ד	משנה ברוח ה"ב	דף היומי נור	ימי מוהר"ת
שבת	כו	נד	פו	לט	כו	עד
א	כז	נה	פח	מ	כו	עה
ב	כח	נה	פט	מז	כז	עא
ג	כט	נה	צ	מא	כח	עב
ד	א	נו	צא	מב	ל	עג
ה	ב	נו	צב	מב	לא	עד
ו	ג	נו	צג	מב	לב	פ

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ל"ג

'תמימות ופשיטות'

רבי נתן טרם הסתלקותו התאנח - כך סיפר ראבר"ן - ענה ואמר 'מה חושבים אתם, מדוע מתאנח אני? כלום מעטתי בתורה ותפילה, הרי שמרתי על הזמן ככל שהיה ביכולתי. מתאנח אני על שמא לא יצאתי ידי חובת התמימות ופשיטות של רבינו.

בענין זה צריך לדבר הרבה, אודות רבינו בעצמו, רבינו היה הרי חכם דקדושה, עד שרבי הירש לייב מאליק התבטא עליו שהכינוי 'ויחכם מכל האדם' הוא קטן בשבילו. בכל זאת היה דרכו של רבינו אך ורק דרך התמימות והפשיטות. כל עצה של רבינו אם מקבלים אותה בתמימות ופשיטות, כפי שנמסרה ונאמרה לנו, אזי יש לה את ה'חן' האמיתית שבעצה, אם רוצים לשנות מעט [עפיס גיבן א דריי] הפסידה כבר העצה את התמימות והפשיטות.

על זה התאנח רבי נתן שמא לא יצאתי ידי חובת אותה תמימות ופשיטות. רואים אנו שב'חסידות' שלנו מונח איפה איזשהו דרך אחר, דרך של תמימות ופשיטות.

ועל זאת יתפלל כל חסיד, לזכות לתמימות עם אמתך, שלא לשנות ולצחצח [באפיצן] במשהו חלילה בענין רבינו, אלא כמו שרבינו אמר, כך אני רוצה לקיים. רבינו הרי אמר שצריך לשפוך את הלב לפני השי"ת, אסור לעשות בזה שום שינויים, שלא לרצות לצחצח את הדיבור. כך היא העצה כהויתנו, כך היא, וכמו שרבינו שצריך לדבר לפני השי"ת כדבר איש אל רעהו.

כשהתקרב רבי נתן לרבינו בעשרת ימי תשובה, הניח רבינו ידו על כתפו תוך שהוא מפטיר ואומר 'בנוסף לכל זה, הרי טוב מאוד כששופכים את הלב לפני השי"ת כמו לפני חבר וידיד אמיתי'. הדברים נכנסו לאזניו ואז כבר ידע וחש כי עי"ז בוודאי יהיה איש כשר.

השי"ת היה בעזרו ורבי נתן כששמע איזה דיבור מרבינו, היה שומעו ומקיימו כהויתנו, ולא היה עושה בו שינוי כלשהו.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

יש דברים שאינם הוכחות ברורות לכן אסור לסמוך עליהם לקבל לשה"ר, אבל להיות תוכחה עושים ספק, וחייבים לחקור אם אמת הדבר כדי להוכיח את החוטא לפי דיני תוכחה שיתבאר.

אם המספר לשה"ר דיבר לפני שלשה שומעים או יותר ידוע לו שיתפרסמו דבריו ויגיעו לאדם שעליו דיבר, ואם הוא משקר בסיפורו יבא אותו אדם ויריב אתו על שמפיץ עליו שמועות שקר, ומוציא עליו שם רע, לכן נזהר המדבר לפני רבים לא לשקר, מ"מ אסור לסמוך על הוכחה זו ולקבל הלשה"ר, ומותר רק לחשוש.

אם המספר לשה"ר דיבר לפני האדם שעליו הוא מדבר והוא שמע ושתק, ולא הכחישו, אף באדם שדרכו תמיד לא לשנות כשמדברים עליו לא אומרים ששתיקה כהודאה באשמה ואסור לקבל לשה"ר, אם הוא מתנצל ומתן התנצלותו ניכר שהלשה"ר אמת, מותר לקבל הלשה"ר [לגנות בלבד ולא לדבר עליו] (קיצור הלשה"ר חג).

אכל האהבה שיש בין הפשרים והיראים, בפרט האהבה שיש בין הצדיק ואנשיו, זאת האהבה אין לשער, והיא אהבה אמיתית, אהבה עצמית, באמת לאמתו:

חיי מוהר"ן ב

נקודות הדרכה בפרשה

הגניבה (ליקו"ה גניבה ד - ב).

לבוא לדיינים - 'עד האלהים יבוא דבר שניהם' - בכל הדברים שבעולם יש אלקותו יתברך, והדרך למצוא האלקות בכל דבר, הוא על ידי התורה, כי בכל דבר אפשר למצוא איך לעבוד את ה' על ידי מצוות התורה השייכת לאותו הדבר. ולכן כאשר יש ספק ומריבה, יש ללכת אל הדיין, וצריך לחזור ולספר לפניו את הדברים שהיו ביניהם, וכך נמצא שעושים 'תורה' מכל העסקים והדיבורים של החול (ליקו"מ סי' ר"פ, ליקו"ה דיינים ד - ג).

פריקה וטעינה - כאשר אדם רואה את חבירו רובץ תחת משאוי - המשא הכבד של העוונות, שהוא המשא הכבד ביותר בחיים, הריחוק מה'. אזי יש לו לקיים מצוות 'עזוב תעזוב', להשתדל בכל הכח להרימו ולנשאו, לדבר ולחזקו. אבל כל זאת רק 'עמו', כאשר הוא בעצמו רוצה גם לעסוק בזה ולרחם על עצמו להשתדל בתקנת נפשו - שהרי גם הצדיק אינו צריך לעסוק עם נשמות ישראל שאינם רוצים לבוא ולהתקרב אליו (ליקו"ה אבידה ומציאה ג - טו).

ושם אלהים אחרים לא תזכירו - אף שאין איסור לעסוק עם העכו"ם, אך העסק עמם יכול להביא הסתכלות של שם אלהים אחרים - הסתכלות של 'כוחי ועוצם ידי' (ליקו"ה משא ומתן ד).

משפטים - אותו בורא עולם שדיבר עמנו פנים בפנים במעמד הר סיני, ובקולות וברקים עליהם הופעת, גילוי אלקות עין בעין, הוא יורד ומצווה לנו מצוות פשוטות של ירידות לתאוות, גניבות וכו', ועל כך רש"י אומר: מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. כי אכן בורא עולם רוצה את המצוות שנעשה מתוך החיים הגשמיים.

עבד עברי - גם מי שנפל לחסרון הדעת כמו עבד, עד שמכר עצמו לטרוח סביב הפרנסה כמו עבד, שיהיה מאוד שיהיה רק שש ימים בשבוע, כי בשביעית יצא לחופשי, היינו בשבת יכניס עצמו בהארט האמונה ויצא לחפשי מכל הטרדות (ליקו"ה מילה ד - ג).

אם יקום והתהלך על משענתו - תהלים מסוגל לחולה, לא רק בגלל עצם התפילות וכח הסגולי שיש בתהלים, אלא בגלל הבטחון שהיא נותנת לחולה, והבטחון היא משענת, ואזי יכול לקום ולהתלך על משענתו, ולהירפא, ומובן עד כמה כדאי לומר התהלים באופן שיחדייר בטחון בעצמו (שיחות הר"ן צ"ח).

דין כפל בגנב - היצר הרע נקרא גנב כי אורב על האדם בכל עת כמו גנב ממש, והולך בכמה מיני רמאות וערמומיות, ועיקר הגניבה שלו הוא בענין המחשבה, וכשאדם עומד ולוחם עמו חזק ואינו נבהל עד שתופס את הגנב, אזי הוא יכול להוציא ממנו כפל 'דעת' ממה שהיה לו לפני

הליכות

שיחות ומנהגים

התחזקות

פחות בזה העולם:

מוהר"ן ת' א'מר: "דער בעל דבר מאכט א מענטשן זינדיגן מיינט ער ניט אזוי דעם פגם, ווייל ער ווייסט אז מען קען טאון תשובה, ער מיינט נאר דעם אראפארפן ער וועט ווערן ביי זיך געפאלן דאס מיינט ער אינגאנצן" - "קש"מפתה היצר את האדם לחטא חלילה, אין פגנתו כל כך לעצם הפגם, כי הוא יודע שיכולין לעשות תשובה. אלא הוא מתפנן רק לנפילה, היינו שיפול האדם בעיני רחוק, ויהו כל פגנתו".

הינו שפגנת היצר הרע הוא לאיש עצבות ומפח נפש מה שיפול האדם בעדונו לאחר המכשול ועל ידי זה יפל כבר האדם מעצמו בחטאים רבים, ומדחי אל דחי. על פן צריך האדם להזהר באיזה אופן שהוא, לבלי לפל בעצבות על ידי זה. (שיח שרפי קודש)

מוהר"ן ת' א'מר: "אויף עין לעפל פון התעוררות דארף מען צו האבן א פול ש'סעלע פון [=] - "על כל פה התעוררות, צריכין לזה קצרה מלאה של התחזקות".

מ'אמר מוהר"ן ת' (המובא בלקוטי ה'לכות): "ראוי להאדם הבר דעת שיהיה מרצה, שאפילו אם לא יפעל בכל עבודתו וטרחו ויגיעו, רק שעל ידי זה ינצל פעם אחת מאיזה עברה גמורה או הרהור או תאוה כל ימי חייו וכו', גם זה היה כדאי לו וכו', עין שם. והיה מפטיר בזה רבי אברהם ב"ר נחמן ואומר: "ווער ש'מיוקסט מיט א הרהור תשובה מער" - "ומי מדבר כבר אם גם עוד יצפה להרהר בתשובה בנדאי ש'פדאי וקדאי".

מוהר"ן ת' ה'ה לו בביתו אויבער שטיבל (עלית בית), ופעם באמצע היום קש"מ את הוילונות נענה ואמר: "וינציער א קוק אין דער עולם" - "הבטת אחת

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה
ביאורים על תורה ל"ג מאמר י"ב
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ח] פי יש שני מיני אהבות, אחת שהיא אהבה שבמינים, כמו שמוכר לעיל "יומם יצוה ה' חסדו" יומא דאזל עם בלהו יומין. שבכל יום, הינו שבכל מדה ומדה, יש שם אהבתו של השם יתברך עם ישראל, וזה שבפעל. ויש אהבה שהוא בבת, הינו האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמיים קדם הבריאה, שהיו ישראל עדין בדעתו ובמחו:

למשל, יש אהבה שהיא אוהב את בנו, שכל אדם יכול להשיג זאת האהבה. והתקשרות והאהבה שיש בין הבן ובין האב כשיעדין הבן במח האב קדם ההולדה, זה ההתקשרות והאהבה אין אנו יכולין להשיג עכשו. כי אין משיגין עכשו כי אם בזמן ובמדות. והאהבה שבדעתו ובמחו היא למעלה מהזמן והמדות, ואינו מלבש בשום לבוש. ולעיתיד לבוא שיתגלה אוריתא דעתיקא סתימאה, ואז יתקיים מאמר חכמינו, זכרונם לברכה (תענית ל"א): עתידים צדיקים להראות באצבע, כמו שכתוב: "זה ה' קנינו לו". כי אז יפשט הקדוש ברוך הוא את לבושינו, "וימלא הארץ דעה את ה' פנים לים מכסים". ויתגלה האהבה שהיא בדעת, שהיא פנימיות התורה, הינו אלקותו השוכן בתוך התורה והמדות. פי עכשו הלבוש הזה הוא מכסה על אלקותו, הינו על פנימיות התורה. וכשיתגלה הפנימיות, הינו אלקותו, אזי יתרבה השלום. כמו שכתוב: "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי". כי מלאה הארץ דעה, שיתגלה האהבה שבדעת:

וזהו (זכריה י"ד): "ויהיה יום אחד יודע לה'", שיתגלה האהבה הנקרא יום, כמו שכתוב: "יומם יצוה ה' חסדו". הינו התורה הפנימיות שהיתה צפונה, כמו שכתוב (בראשית א'): "וירא אלקים את האור כי טוב", ונקראו רבותינו זכרונם לברכה (תענית י"ב): "פי טוב לגני", כי אור התורה הזאת אין העולם קדאי להשתמש בה. והתורה נקרא טוב, שנאמר (משלי ד'): "כי לקח טוב נתתי לכם" (עבודה דה"ט): ונקרא אור, כמו שכתוב (משלי ו'): "ותורה אור". ויש גם כן צדיקים שהם צפונים ומסתרים, שאין העולם קדאי להשתמש בהם. וצדיק נקרא טוב, כמו שכתוב (ישעיהו ג'): "אמרו צדיק כי טוב" (תענית שם). ונקרא אור, כמו שכתוב (תהלים צ"ז): "אור זרוע לצדיק". וכשיתגלו הצדיקים הצפונים, והתורה הצפונה, אזי יתגלה שלום רב בעולם. שיתחברו כל הפכים יחד, כמו שכתוב: "וְזָרָא עִם כְּבֹשׁ". פי אז יתגלה האהבה שבדעת, הנקרא "יום אחד יודע לה'". הינו האהבה שבדעת, "אשר הוא לא יום ולא לילה", הינו שהאהבה הזאת היא למעלה מהזמן, ולמעלה מהמדות:

אהבה שבדעת

רבינו ממושיך ומבאר את העניין הנורא של אהבה שבדעת, שהיא עוצם האהבה שיש בין ישראל לאביהם שבשמים שהוא למעלה מהזמן והמידות ואינו מלוכב בשום לבוש, והיא תגלה לעתיד לבוא שאז יתגלה אורייתא דעתיקא סתימאה, ולכאורה צריך להבין האם בעולם הזה אפשר להשיג את האהבה שבדעת הזה או לא. כי לכאורה משמע שרק לעתיד תתגלה השגה זו, ואם כן מפני מה מבאר רבינו עניין זה באריכות, ומאידך אם כן יכולים לקבל הארה מאהבה זו, למה שלא זה יהיה עיקר עבודת האדם להיות דבוק באהבה זו, ולמה האריך רבינו כל כך באותיות הקודמות על הימים והמדות ששם מתגלה אהבתו יתברך לישראל וששם צריך לגלות את האהבה הקדושה על ידי כפיית היצר ובידור הימים והמדות.

עיקר העבודה היא אהבה שבמינים אבל יש זמנים שמוכרחים הארה מהאהבה שבדעת

אמנם ביאור העניין, שבוודאי עיקר העבודה היא בבחינת האהבה שבמינים אבל יש זמנים שאדם נמצא בכזה התגברות של הלבושים שמסתירים

הצלה כפולה מעמק הבנא

אך ה' יתברך סובב עמו סיבות למען הוריו הקדושים שנעקדו על קדושת שמו. יום אחד פגש בו מישהו, "אני נוסע למירון שבגליל" שח לו, "אולי תבוא אתי?". הוא הסכים להצטרף אליו. בסופה של נסיעה ארוכה הגיעו להיכל מערת התנא האלוקי רשב"י. יצחק אייזיק עמד בפתח נרגש ונדהם, הקדושה הגדולה שחפפה על המקום עטפה את כל כולו בחום.

בעודו עומד כך מהורהר, ניגש אליו יהודי בעל פנים מאירות והושיט לו יד לשלום, הוא לא דיבר אתו מאומה, לא הציע לו להתפלל או לומר תהילים, אך החמימות והלבביות הקורנות ממנו המסו את לבו.

כשחזר הנער לתל-אביב, לא משה דמותו של היהודי המופלא מנגד עיניו, הוא השתוקק לחזור ולפגשו. כעבור שנה נסע שוב למירון, כשכולו תקוה שגם הפעם ימצאו שם. לאושרו הרב פגש אותו במערת הציון. אותן פנים מאירות שרצון להיטיב נסוך עליהן. היהודי לא זכר אותו, אולם קיבלו כדרכו בחיך רחב וכששמע שהוא גר בתל-אביב, אמר לו "בוא אלי לביקור, אני מתגורר קרוב, ביפו ברח' רבי חיים בן עטר".

חלפה תקופה, באחד הימים בעודו ממתין בתחנת האוטובוס, התרגש יצחק-אייזיק לראות את היהודי שכה רבות מחפש הוא אחריו, אך איבד את כתובתו. הפעם זכר אותו היהודי וניגש אליו מיד במאור פנים, הם נסעו יחד לביתו, והיהודי המופלא, שעכשיו כבר הכירו בשמו: רבי ישראל בער אודסר, דיבר אתו דיבורים נלבבים מתורתו של רבינו ובתוך כך הציע לו לקחת חלק בהדפסת הספר 'תורות ותפילות' - תורות מליקוטי מוה"ר"ן והתפילות שעליהן מ'ליקוטי תפילות'.

כך החל הקשר המופלא בין החסיד המבוגר ובין העלם הצעיר שריד השואה, זה האחרון תרם מכספו להדפסת הספרים, ובהשפעת ידידו החסיד עשה אט אט את דרכו חזרה אל אביו שבשמים בכל לב ונפש. תורתו של רבינו השיבה את נפשו, הוא זכה להקים בית נאמן בישראל ולימים עסק רבות בהפצת ספרי ברסלב ואף חיבר חיבורים נפלאים עם חידושים בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן.

יצחק-אייזיק גדל בבית עשיר ולא ידע מחסור. הוא היה בן למשפחת חסידי צאנז שהיגרה מגרמניה להולנד. עד שהכיבוש הגרמני טלטל את חייה של משפחת זילברמן, כפי שהחריד את שלוותם של כל יהודי הולנד. תחילה חויבו לעבוד על זרועם 'טלאי צהוב' וכעבור תקופה החלו להיערך אקציות, בה נשלחו היהודים ברכבות אל הבלתי נודע.

גם יצחק-אייזיק זילברמן הועלה עם הוריו

לחדש נעוריו
ר' יצחק אייזיק ציון הקדוש (אוסף ברג)

ואחותו לרכבת שנסעה לפולין, שם, בשערי מחנה 'אשוויץ' הופרדו באכזריות זה מעל זה, הצוררים חרטו על זרועו מספר ומרגע זה ואילך השתנו חיינו. בהיותו צעיר ובריא נשלח לשלש שנים של עבודת פרך. רעב תמידי היה מנת חלקו, מפקדי ה.ס.ס. שהיו זקוקים לכוח העבודה שלו, השליכו לעברו מדי פעם פרוסת לחם עבשה או סלק רקוב. נער מפונק היה ותנאים אלו הסבו לו סבל בל יתואר.

בשנת תש"ה, כשהבינו הגרמנים כי המלחמה מוכרעת לרעתם, נמלטו מן המחנה כשהם נוטלים עמם את האסירים המעונים לצעדת-מוות, שמטרתה היסול השרידים. הם רכבו על סוסים והאיצו באסירים האומללים לצעוד יומם ולילה. מי שכשל תחתיו או צעד באיטיות, נורה במקום. בשלב מסוים חש יצחק-אייזיק כי כוחותיו אזלו, כביריה אחרונה חמק מהשיירה והסתתר בין מלבני הקש בשדה הסמוך. ההשגחה העליונה סוככה עליו והרשעים לא הבחינו בעריקותו.

הוא ניצל ושרד את המלחמה, בודד ויחיד מכל משפחתו, וחזר להולנד ובמקום מסתור בבית הוריו מצא סכום כסף גדול שאביו הסתיר לפני המלחמה. בשנת תשי"א, עלה לארץ ישראל, רוחו היתה שבורה בקרבו לשברים, הוא התגורר בתל-אביב ולמרבה הצער חי חיים רחוקים מיהדות.

לחידודא
מה אפשר לפעול על ידי איזה בחינה של דבקות במחשבה?
שקצ"ד

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל
תשובה לחידה הקודמת:
במה צריך להתגבר מי שרוצה לחוס על חייו? מי שרוצה לחוס על חייו, צריך להתגבר שלא ישמע וישגיח כלל על המריבות שבין הצדיקים השלמים רק להאמין בגבלם:
ליקוטי עצות, צדיק ח

זכונה: אברהם מרדכי פערל ביתר
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

לכבוד מערכת עלה לתרופה, האדם ירד לעולם, עולם שמהותו חסרון-חסרון בהרגשת נוכחות הבורא, לאחר שהקב"ה פינה את אורו לצדדים.

תפקידו של האדם זה להתחיל להחזיר לכאן את האור שנחסר, ולהחזיר לעולם קו של המשכת חיות מהמצב של קודם הבריאה, כשהקב"ה מילא את כל החלל, ולא היה מקום לפירוד,

רבינו מתאר את האור הזה בשם אהבה שבדעת, האהבה שהקב"ה אהב את ישראל קודם הבריאה, זהו השורש והחיות של כל הנבראים גם כיום, אך כדי להמשיך ממנו אור ושפע צריך יהודי בעל בחירה שמצד אחד מקושר לאהבה זו, ומאידך חי כאן בתוך העולם החסר והפנוי, אך אליה וקוץ בה, משום שאותו היהודי, עבר עליו הרבה מאוד מאז ירד משרושו זה עד שבא לעולם הזה הגשמי ומאז הספיק

לשכוח כליל טעם אהבה זו, ומאין יבוא עזרו כיצד יוכל לשלם את ההלוואה רבת השנים כשאינו זוכר איך נראה כסף וצורת מטבע פרוה לגמרי מזכרוננו זה שנים? מוהר"ן בהל' הלוואה ה' מבאר שכל כח הלוה להשיב את ההלוואה בא ע"י שמביא הארה וזכרון מהימים בהם היה לו שפע ולא ירד עדיין לחיסרון וימי הרע, ומבאר שכדי שיהיה לו זה הזכרון לכן מקדים רפואה למכה, ובשעת ההלוואה כשעוד לא נעשה בע"ח כותב על הכתב את החוב, והכתב יש לו כח להזכיר לאדם ולחבר אותו למצב הראשון ומשם יכול להמשיך השפע, וכמ"ש 'כתוב זאת זכרון בספר'

ומקשרי הדברים נראה, שמוהר"ן מכוון לעניין שרבינו מדבר בתורה על אותיות התורה, שהתורה בה שורה אהבת ה' ולעשות שלום - לשלם ולהשלים את החוב והחסר הנורא של העולם, מידיעת ה'מלא כל הארץ כבודו' וה'ואתה מחיה את כולם'

שזכה בכח התורה והצדיקים להזכר שאנחנו עשירים מופלגים, ולשלם את כל החובות. יקניבסקי: ישיבת אורחות תורה ב"ב. שהתורה בה שורה אהבת ה'

שקודם הבריאה והאור הגנוז, וע"י שהאדם בכח הצדיקים מכוון דעתו להתבונן בתורה למצוא בה את אהבת ה' שגנוזה בה, שזה האור הגנוז, אזי יוכל האדם להתחבר לזמן בו היה במוח האב, יחד עם השי"ת ותמיד השתעשע באהבתו, ומשם יכול להמשיך לעצמו ולכל העולם השלמות החיסרון ופריעת החוב, וחיות של אהבה אין סופית של השי"ת, וכך יכול האדם להכיר את הקב"ה וטובו בזה העולם העב והמגושם,

ולעשות שלום - לשלם ולהשלים את החוב והחסר הנורא של העולם, מידיעת ה'מלא כל הארץ כבודו' וה'ואתה מחיה את כולם'

שזכה בכח התורה והצדיקים להזכר שאנחנו עשירים מופלגים, ולשלם את כל החובות.

יקניבסקי: ישיבת אורחות תורה ב"ב.

ממנו את הדרך להתקרב להשי"ת, עד שאינו מצליח בשום אופן למצוא את השלום הפשוט ע"י האהבה שבימים, כי הוא משוקע במדור הקליפות ונדמה לו שבמקומו אינו יכול בשום אופן להתקרב להשי"ת, ואין לו אפילו את הכח להתעורר באיזה אתערותא דלתתא כדי להכניע את הלבושים וההסתרות, ולזה מוכרחים לעורר ולגלות את האהבה שבדעת שהוא אהבה בלי שום תנאים ובלי שום צמצומים, רק אהבה אין סופית לכל אחד ואחד מישראל מחמת עצם נקודת יהדותו, שע"י יכול כל אחד בכל מקום שהוא להתעורר באהבה עצומה להשי"ת.

ובאמת הוא דבר סתום וגנוז ואי אפשר להשיגו בעולם הזה, אבל יש צדיקים גנוזים וצפונים שהתייגעו ביגיעות נוראות ועצומות, ובמסירות נפש שאין לשער עד שהמשיכו רחמים כאלו, שהמשיכו בתורתם את האור הזה של אורייתא דעתיקא סתימאה, שבה מאיר האור של אורייתא דעתיקא סתימאה שיתגלה רק לעתיד לבוא, וע"י אפשר גם בעולם הזה לקבל הארה מאור האהבה שבדעת הזאת, באופן שאין שום זמן ומצב שאי אפשר להתקרב להשי"ת בתכלית האהבה והדבקות, ע"י שמתגלה אור האהבה שבדעת הזה.

אור זה מוכרח להיות גנוז

אבל מחמת זה בעצמו מוכרח שהצדיקים האלו יהיו גנוזים וצפונים, כי מחמת שהיא תורה נוראה כל כך אין שום אפשרות שתתגלה בזה העולם, ועל כן מוכרח להיות באופן כזה שגם כשזה מתגלה, זה עדיין נשאר סתום ונעלם, שאז ע"י עצם הדבר שאדם מחפש בדברי הצדיקים הגנוזים את אור האהבה שבדעת, ע"י יוצר האדם איזה בחינת כלי לקבל על ידו הארה מרחוק מאור האהבה שבדעת הזה, כי בזה עצמו עשה איזה אתערותא דלתתא של כפיית היצר, ובעיקר את היצר הזה של ההסתרה והריחוק והעצבות, [ובאמת האור הזה גנוז מאוד מאוד אף מאלו שכבר זוכים לדעת מהצדיק, כי כדי לקבל הארה מהאור הזה מוכרח האתערותא דלתתא זו של החיפוש הנ"ל].

אבל באמת אי אפשר לחיות כסדר עם האור הזה, כי הוא אור גדול מאוד ואין כלים להשיגו בשלימות בעולם הזה, ורק לעתיד לבוא יוכל להתגלות בשלימות, אבל בעולם הזה יכולים לקבל הארה מזה, וע"י לחזור ולחפש ולמצוא את אור האהבה שבימים שיש בכל דבר ודבר.

הירידה וההסתרה עצמה נעשית לבוש לאור האהבה שבדעת

והנה לכאורה צריך ביאור אם האהבה שבדעת היא בלי שום לבוש, איך יש אפשרות להשיגה כלל, הרי אין שום דרך לתפוס ולהשיג דבר בלי לבוש, וכמו שהזכיר רבינו קודם שאין דרך להשיג את השי"ת אלא ע"י מדותיו שהם הלבושים, ואף לעתיד לבוא איך יוכלו להשיג אורייתא דעתיקא סתימאה אם אין שום לבוש.

אלא הביאור בזה שבאמת המצב של האדם בעצמו זהו הלבוש לאהבה שבדעת, כשאדם מגלה בעוצם הירידה והבלבול הזה את אור האהבה שבדעת, שיש כאן אהבה של השי"ת אליו שהיא למעלה מכל הצמצומים, ולמעלה מהשכל האנושי, וע"י הוא מתחזק להתקרב להשי"ת גם מתוך מצבו, ע"י זה נעשה הירידה וההסתרה שבה היה, לבוש לגילוי האהבה שבדעת, כי הוא ממשיך ומגלה את האהבה שבדעת בתוך המקום הזה, נמצא שהמשיך את האור הזה לתוך הכלי הזה, וע"י יש לו אפשרות לקבל הארה מאור האהבה הנוראה הזאת.

ועל דרך זה מובא מהבעש"ט שלעתיד לבוא שיתגלה אורייתא דעתיקא סתימאה, כל הגלות תיהפך ללבוש לגילוי התורה הנוראה הזאת של עתיקא סתימאה, שהיא גילוי האהבה שבדעת שמתגלה בפנימיות התורה.

טעם גן עדן

תורה ל"ג [א]

האם אפשר לצפות ליום טוב יותר?

[א] האדם נופל להלוואה וחובות, מחמת טעות כאילו היום הזה יום רע, וכנראה שבעוד תקופה יהיו ימים טובים יותר, ואז יהיה בכוחו להחזיר.

כי אף שצריך לחיות מתוך ציפייה לימים טובים, ולגאולה הכללית והפרטית, אך אסור לצפות באופן שכאילו היום הוא יום רע, ועוד מעט יהיה יום טוב. כי הרגשה זו היא ככפירה של האדם ששוואל 'היכן אלוקיך', כי אינו מאמין שבמקומו יש אלוקים.

[ב] יהודי צריך לחיות בהסתכלות שאף אם יש ח"ו רגעים קשים של חסרונות צער ועגמת נפש, אבל בוודאי הוא גם יום טוב מאוד, כי על כך אמר שלמה המלך 'ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה' היינו שביים רעה יש לו לדאות היטב היטב בתוך הרע ולמצוא שם 'יום טוב'. ואם נשים לב ללשונו של רביז"ל, נראה שהעיקר הוא לא רק למצוא 'טוב' בתוך הימי הרע, אלא למצוא שהיום הזה הוא באמת 'יום טוב' עם קצת רע שמלביש ומסתני את היום הטוב.

[ג] ולכן אף שפעמים בהכרח לקחת הלוואות, אך צריך שלא יהא רגיל על כל דבר שחסר (ליק"ה הלוואה ה')

השיר והשבח

ביא מאטראץ (מזרון) עבור האורה. נכנס אך מיד יצא, כך נשנה הדבר כמה פעמים; הוא נכנס למחסן ומיד יצא, ולא הביא כלום, כמה וכמה פעמים. הרבנית התפלאה מדוע אינו מביא את המאטראץ רק יוצא ונכנס בכדי. הסיבה היתה כי בעבר היה מחזיק כל אחד תרנגול בביתו, וכאשר נכנס למחסן הבחין שהתרנגול ישן על המזרון, ולא היה מסוגל להעירו, עד שהש"ת עזרו שירד התרנגול מעצמו, רק אז נטל את המזרון עבור האורה.

ואכן אצל רבי אפרים ראו בחוש איך שהוא אוכל ושותה כדי לברך וראו אצלו גודל השמחה מהברכה, וכאשר היה בא אורה, היו לו שני מיני יין, והיה שותה מעט יין, ולאחר מכן מביא את המין השני כדי שיוכל לברך 'הטוב והמטיב', כי כל חיותו היתה מלברך ברכות.

וכך אנו רואים אצל יעקב אבינו, בלילה שנלחם עם המלאך, שהיה לו לילה קשה עד מאוד. הס"מ בעצמו בא להילחם עמו, ולא על ידי שלוחים, והמלחמה היתה עם כל שלושת הדברים הנוראים; עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, ואם הס"מ היה חלילה מנצחו היה מצבו עלול להיות גרוע מעשיו רח"ל.

ובאיזה זמן אתתקף חילא דיעקב שהצליח לנצח את המלחמה הנוראה הזאת? - מבואר בזה"ק שלפנות בוקר 'ברן יחד כוכבי בוקר' ויריעו כל בני האלוקים, שה' בריאה התחילה לומר שירה, על ידי כן אתתקף חילא דיעקב ואתחלש חילא דס"מ, ועל ידי כן ניצח את הס"מ. ואיתא בזה"ק (ח"ב ל): שלפנות בוקר אומרים שירה כל הכוכבים וכל המזלות וכל הרקיעים, ומתחוללת שירה עצומה בכל העולמות, ושירה זו הוסיפה כח ליעקב אבינו, ועל ידי כן אתתקף חילא דיעקב, וניצח את הס"מ בכח השירה.

יש לנו להתבונן: הבריאה כולה משוררת בשירים נפלאים להש"ת, והתכלית הוא שגם אנו נשורר להש"ת כדקא יאות, ואם כך היא השירה בעולם הזה, כשיהיה תיקון הבריאה איזה שיר נפלא יהיה!?

ואכן בליקוטי מוהר"ן מוזכר כמה פעמים על השיר שיש שוררו לעתיד, שיהיה שיר פשוט כפול ומשולש ומרובע (ליקוטי מוהר"ן מט, ותנינא ח) והוא גילוי האלוקות של השירה, הי"ד הוא שיר פשוט, י' ק' הוא כפול, ו' ק' ו' הוא משולש ו' ק' ו' ק' הוא מרובע, ויחד הן עשר אותיות, כנגד עשרה מיני נגינה, והגימטריא הוא ע"ב כנגד ע"ב הנימין, ויהיה אז שירה נעלה - השגה ושירה כאחד, כמאמר רבינו שההודאה הוא שעשועי עולם הבא, שהיא כל התכלית של הבריאה.

וצריך לדעת כי ההודאה והשירה הם אמנם דברים נעלים ונשגבים, אבל ההתחלה היא בדברים פשוטים וגשמיים. כגון כשהולכים לישון צריכים לדעת שחסד גדול הוא שאפשר לישון, ולהרבות בשבח והודאה להש"ת על זה. הכרתי אברך בסמוך לשכונתי שלא היה יכול לישון, והיה מסובב בצערו, והלך מאחד לשני לשאול מה שייך לעשות שיוכל לישון, כי על אף כל הרפואות שלקח לא היה ישן בלילה רק כשלת רבעי השעה, והפך את העולם ולא מצא תרופה לחלו הקשה של אי יכולת לישון. אין לנו השגה מהו גודל החסד במה שאפשר לישון, וכמה צריך לבקש ולהודות בהמפיל חבלי שינה על עיני.

זכורני מעשה הקשורה לשינה מהחסיד המופלא רבי אפרים"ל ע"ה: פעם הגיע אורה לביתו, ור' אפרים"ל שהיה בעצמו מטפל להציע המיטות לאורחיו נכנס למחסן לה-

עומק הפרשה

תשלומי כפל

על קשר זה, לקרוע ולפרוס את חבל ההתקשרות, והנאמנות ומאחר שיש מחיצות שהאדם חוסם כל מחשבה זרה הוא משתחל ומתנגב דווקא בדרך עורמה זו.

התיקון לגניבה זו הוא להאחז בכח הצדיקים, הצדיק לוכד את היצר בגניבה זו כביכול מניח לו לגנוב גם מהצדיק, מערים עליו בדרכים נסתרות שאין לנו בהם קצה השגה, ושם מוציא ממנו מלבד את עצם נצוצות הקדושה שבא להפיל מהצדיק - גם את חלקי הקדושה שבלע מאותו יהודי מסכן שנפל ברשתו רח"ל.

מסע זה ירדו בני ישראל למצרים, מסע המסתיים בפרשה זו, וכמובא מהאריז"ל שבגלות מצרים תקנו ישראל את פגם הברית שנפל אליו העולם עוד מחטא אדם הראשון, וכך לדורות אנו יורדים ומתקנים את פגם הברית, מסע זה היה ירידה עצומה ונוראה לבני ישראל, אך דווקא בסופו העלו את נצוצות הקדושה מארץ מצרים, עד ש'עשאוה כמצודה שאין בה דגן וכמצולה שאין בה דגים' (ברכות ט:). כלומר העלו את כל הנצוצות שהיו בה, הן אותם שהורידו בירידה זו והן את אותם נצוצות שנפלו שם בעבר, את הכל העלו בכח משה רבינו.

(ע"פ ליקו"ה הל' גניבה ד)

אם המצא תמצא בידו הגניבה... חיים שנים ישלם:

את עומק ענין הגניבה ואת הטעם שמשלם כפל מבאר מוהר"ת כי עיקר הגניבה היא מעשה היצר הרע הגונב את לב האדם, כי שני דרכים יש ליצר לדרוד את האדם לפי שחת, הדרך הראשונה היא דרך הגזילה, כבירון עז פנים הוא יגש לאדם לוקח ממנו את קדושתו ואת טהרת נפשו, אך הדרך השנייה היא דרך הגזילה, בה הוא אינו מראה את האדם את פניו המכוערות, אלא מביא לו מחשבה קלה של דאגה או דכדון, כשיוצא בית הכנסת לעסוק במלאכתו מצייר לפניו יצר זה שכעת יצא מהקדושה אל החול, כשמגיע לסעוד את נפשו וכד' הוא מצייר לו שכעת משיביע את נפשו הגשמית ותאווה לבו ותו לא.

לכאורה מחשבות אלו אינם איסור גמור, ודווקא לכן הם מוצאות שביתת בלב האדם בקלות יתירה, אך באמת הם ראשיתה של גניבה, כשהאדם מנותק לרגע מהש"ת הוא מתרחק מהקדושה, ריחוק גורר ריחוק וכך מוצא היצר אחיזה בלבו עד שמפילו לפי שחת.

עיקר הנפילה היא פגם הברית, כי הדבר המקשר ביותר את האדם להש"ת הוא קדושת הברית בה כורת ברית אהבה ונאמנות עם הש"ת, לכן גם היצר נלחם דווקא

משנכנס אדר

משנכנס אדר מרבים בשמחה

העולם אומר בדרך צחות: 'משנכנס אב ממעטין בשמחה' שכאשר האב נכנס לבית נתמעט השמחה, כי תיכף שולח הערות וביקורת לבני הבית, ומכניס עמו לביתו לחץ ואימה.

אך לעומת זאת אמרו חז"ל - 'משנכנס אדר מרבים בשמחה' - כאשר נכנס 'א-דר', כלומר כאשר מכניסים לבית את ה' 'אחד' להיות 'דר' בבית, אזי מתרבה שמחה.

כדאי להתרגל שלפני שנכנס לבית, ללא שום קשר למה שעבר עליו בחוץ, ילביש חיך על פניו ויכנס בשמחה וכך יכניס עמו את השכינה לביתו - וכך יקויים 'משנכנס אב עם א-דר מרבים בשמחה'.

יש לעשות כל השתדלות להכניס בבית אורה שמחה, השמחה הוא הבסיס שעליו בנוים כל ענין של חינוך. מידות טובות, תורה, תפילה, אמונת צדיקים וכו' וכו', הכל תלוי בשמחה שיש מסביב.

ענין השמחה בבית הוא הנושא הקשה ביותר לדבר ממנו, כי תמיד יש לכל אחד מבני הבית תירוץ למה אי אפשר לשמוח כעת. פעמים התירוץ הוא דחק פרנסה, ופעמים בלחץ של שעת ההשכמה והשינה, ערב שבת וכדומה. ופעמים שאפשר להאשים את אחד מבני הבית המכניס לחץ וקדרות, ועוד תירוצים רבים שהצד השווה שבהם הוא, שהמין יוצא 'שמח' וטוב לב מבית כזה.

אל יאמר הקורא שאין הדברים שייכים לו, כי יש תמיד לכל אחד מבני הבית בחירה לבחור האם לשמוח אם לאו, אין זה תלוי בשום סיבה שבעולם, ואי אפשר לתלות הסיבה בשום אדם אחר שמחמתו קשה לנו לשמוח. כל אחד מבני הבית צריך לקחת אחריות על עצמו ועל שמחתו, שהוא יחליט ברגע אחד, אפילו בלי שום סיבה להכניס שמחה בבית.

ואפילו אם נדמה לו שאין זה מהמצאות שיצליח להפוך את כל האווירה של הבית מאחר שהורגלו לאווירה אחרת, בכל זאת יחטוף רק את הרגע הזה שנזכר מהענין שצריך לשמוח, ויעשה איזה פעולה של שמחה. כי כל רגע של שמחה בבית מכניס את 'א-דר' לבית, כלומר את 'אלופו של עולם'. ולכן אל יחשוב אם תיכף יתמסמס השמחה ממילא, ומה לו לנסות לשמח את עצמו. ויש הרבה עצות לבוא לשמחה, אפשר על ידי מילתא דשטותא, כלי זמר וריקודים, להביא כמה דברי צחות וכדומה, בתחבולות תעשה לך מלחמה.

יש לדעת שענין השמחה בבית אינו עצה להצלחה בחיים, אלא הוא בנין הבית היהודי. בית יהודי הוא בית שהשכינה שם, והשכינה נמצאת כאשר יש שמחה, כי עצבות הוא גלות השכינה (ליקו"מ סי' כ"ד), ועל כן אל יתייאש לומר שאי אפשר לשנות את ביתו להיות בית שמח כמו של... כי בכל רגע יש לו בחירה להכניס עכשו שמחה בבית, וכל רגע של שמחה הוא עוד השראת שכינה, וגם אם בהמשך יחזור לקדמותו, בכל זאת ההשראה של השמחה, והשכינה שבאה בעקבותיה נשארת בבית.

◆ **"התבודדות - ככה עושים את זה":** מפגש עוצמתי ומיוחד מסוגו, יחד עם הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א, בו ניתן לקנות דעת וכלים לקיום עצת ההתבודדות לעובדא ולמעשה, עם התרכזות בניין "נוכח פני השם" באופן עמוק ומועשי, השווה לכל נפש. יחד עם דיבוק חברים וניגוני התעוררות. המפגש יתקיים א"ה ביום שלישי, א' דר"ח אדר, ב'בית בזק' רח' הצבי 15 ירושלים, החל מהשעה 16:00, ועד 23:00. כיבוד עשיר במקום. מחיר מסובסד: 290 ₪. לפרטים והרשמה: 0548566566.

◆ **המגבית בעיצומה:** סל מזון למשפחה באומן: 280 ₪. הושיטו יד למשפחות הקירות מאנ"ש המתגוררים גם בימים מתוחים אלו בעיד הגעועים, ונציגי חברת 'תומכי שבת אומן' יתניו עבורכם בציון הקדושי! צרו קשר במספר: +380736200450, או דרך נד"פ.

◆ **"מדוע אינכם עושים נְשׁוּתֵיכֶם חֲסִידוֹת?!":** אחר ההצלחה הגדולה בימי אלול העעל"ט, יתקיים א"ה כינוס הנסים המרכזי 'אור בהירות הדרך 2' להתחזק בעצותיו של רבינו הק' באמונה ובשמחה, עם שלל תוכניות מרתקות. הכינוס יתקיים א"ה ביום ראשון, ליל ערב ראש חודש אדר בשעה 7:30, בהיכל האודיטוריום, רח' ברסלב 2, גבעה א' ביתר עילית. מחיר: 40 ₪, כרטיסים ניתן לרכוש במקום, או אצל הנציגות ברחבי הארץ, כפי שמתפרסם.

◆ **פרויקט השיעורים:** שיעורי הקבועים של הרה"ח ר' אפרים קעניג שליט"א: מדי צפרא דשבתא, בלימוד הספה"ק סיפורי מעשיות, ומדי סעודה שלישית עם הספה"ק ליקוטי מוהר"ן. בהיכל בית מדרשו, בעיה"ק צפת טובב"א. שמעו ותחי נפשכם!

י"ל ע"י מכוני עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות לנימוסי בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקור: סגרת מיד"י יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

שְׁמַעְתִּי בְשִׁמּוֹ לְעִנְיֵן הַתְּחִיבוֹת בְּהַתְּבַדְדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵי אֲמֵר שְׁאֵפְלוּ אִם עוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה, וְתִמְךָ לֹא שְׁלֵא פִּעַל עֲדִין בְּשִׁיחָתוֹ וְדִבְרָיו כְּלוּם, אִף עַל פִּי כֵּן אֵל יִפְל מִזֶּה כֻּלָּל כִּי פִּי אֲמַת בְּדָאֵי עוֹשִׂים הַדְּבָרִים רַשָׁם. וְהִבֵּי מְשַׁל כְּמוֹ מֵי הַיַּרְדִּים עַל הָאֶבֶן אִף עַל פִּי שְׁנֵדְמָה לָנוּ שְׂאִין לְהֵמִים כַּח פִּנְגֵּד הָאֶבֶן הַקֶּשֶׁת וְאִין נִכְר רַשָׁם הַמֵּיִם בְּאֶבֶן, אִף עַל פִּי כֵּן בְּשִׁיחָתוֹ יוֹרְדִים עַל הָאֶבֶן כְּמָה וְכְמָה זְמָנִים רְצוּפִים הֵם עוֹשִׂים נִקְבַּ בְּהָאֶבֶן פִּנְדָּאָה פְּחוּשָׁה, כְּמוֹ כֵּן אֵפְלוּ אִם לָבוּ לֵב הָאֶבֶן וְאִין נִכְר בּוֹ רַשָׁם דְּבִרְיוֹ וְתַפְלָתוֹ, אִף עַל פִּי כֵּן בְּרִבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִנְקַב לָבוּ הָאֶבֶן עַל יְדֵי שִׁיחָתוֹ כְּמוֹ אֲבָנִים שְׁחָקוּ מֵיָם, כְּנִ"ל:

שיחות הר"ן, רלד

יהלום

הַדְּבַר יֵשׁ לֹא בַּח גְּדוֹלָה
לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם אִף
עַל פִּי שְׁנֵדְמָה לְהָאָדָם
שְׂאִין לֹא לֵב:

ליקוטי מוהר"ן תנינא, צה:

אם ירדתי לעולם לתקן הגלגולים הקודמים, למה אין האדם יודע מה היו הגלגולים שלו, כי איך ידע מה צריך לתקן.

הרבה אנשים חיים בהרגשה, שהם מסתובבים בעולם לחינם, שהרי ממילא אינם מתקנים כלום במעשיהם, מחכים להוראות מגבוה שינחה אותם מה צריך לתקן, ובנתיים חוטפים אמנם כמה מצוות ומעשים טובים, אך בנתיים מחכים שיבוא איזה צדיק נסתר מדורות קודמים שיגלה להם מהו הגלגול שלהם. נדמה להם כאילו שלחו אותם למכולת בלי רשימה מסודרת מה לקנות, וכך חוזרים בידיים ריקניות למעלה, ומחכים לסיבוב הבא שכנראה לעולם לא ייגמר עד ביאת גואל.

טעות זו, טעות חמורה ביותר. כי לא ייתכן שהש"ת שולח אדם לעולם לשם שליחות מסוימת ואינו מספר לו מה שליחותו. אם השם יתברך לא מגלה לנו מה הגלגול שלנו, סימן הדבר שבאמת איננו צריכים לדעת, והדבר לא יוסיף שום דבר לעבודתנו.

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

הלכות יחוד (ד)

ברכב], אלא יתכן גם במקום פתוח, כגון בגינה/פארק, שדה, בדרך שמחוץ ליישוב - אם הוא מקום שאין שם עוברים ושבים כלל - נחשב 'מקום האסור ביחוד' אפילו ביום. וכל שכן בלילה שאין דרך בני אדם להיכנס למקום שומם, ובפרט אם הוא מקום חשוך (עפ"י הרמ"א ס"ה. דה"ל טו טז).

ב. אבל אם 'לפעמים' עובר אדם שם, מותרים להתייחד שם. ואפילו בלילה אפילו כשאינו מקום מואר. וכן אם אפשר להשקיף על מקום הזה מיישוב סמוך או מדרך סמוכה - לא נחשב מקום האסור ביחוד (שם. ומש"כ באינו מואר, הוא מתורת היחוד ד.ו). אך כמובן שזה דוקא כשהם נמצאים שלא במקום צדדי באופן שיוכלו לראותם (דה"ל בהערה טו ד"ה והא. תה"י שם).

ג. שיעור הזמן שייחשב 'שלפעמים' עוברים שם - אינו ברור בפוסקים (דה"ל ט בהערה וט בסופה). וי"א דהיינו אם בכל עשר דקות יש אדם העובר שם (תה"י שם מהגר"ש"א).

ד. אבל רחוב צדדי או סמטה צדדית בעיר או הרחובות בכפר - בדרך כלל אינו נחשב מקום האסור ביחוד אפילו בלילה. כי יתכן שבכל זאת מישהו יעבור שם, או שמישהו יתעורר ויוכל לראותם מביתו (ראה דה"ל ט בהערה טו. אהל יעקב הערה קכ).

ובעירות).
ג. ולכן יש עצה להתיר היחוד במקם שהדלת נעולה, אם יתנו מפתח למישהו שיוכל להכנס בלי רשות, ואכן צריך שיעשה כן כמה פעמים. וגם יש להודיע למתייחדים שיש מישהו שמתכוון לבוא (ובדה"ל ג ג כתב, ואם הוא בלילה משעה שבני אדם הולכים לישון, צריך לבקש משנים שיעשו כן. ולא נלע"ד כיון שהבאר רק לביקור אין לחשוש שמוא יישן. ואת"ל שמוא יישן בביתו לא יבוא, א"כ מואי טעמא התיור בשומר העיר אף ביחודי (דה"ל ג ג).

ד. אם נמצאים במקום שבטוחים שבתוך דקה וי"א שלוש דקות ודאי לא יכנס שם אף אחד, אבל אחר כך יתכן ויכנסו לשם, מותרים להיות שם רק כל הזמן האמור ולא יותר. אבל אם בודאי לא יכנסו שם במשך הזמן האמור, אין להיות שם אפילו רגע אחד (ראה אהל יעקב כב ב). ובשעת הדחק אפשר להקל אם הם בטוחים שעד חמש דקות לא יכנסו שם, להיות שם רק חמש דקות, אבל לא יותר מזה (מנחת יצחק ד צד).

ה. אך דע, שאין לסמוך על ההיתרים האמורים אם עושים כן בקביעות, ובפרט אם יש לאיש והאשה קשר ביניהם (ראה דה"ל כב. אהל יעקב הערה קי. וגם יש אוסרים בלבוסגס בה, ראה דה"ל ט).

יחוד במקום פתוח

א. איסור יחוד לא נאמר דוקא כשהם נמצאים סגור [בבית או בחדר או

במאמרנו הקודם נתבאר שאם המתייחדים נמצאים במקום שיתכן ומישהו יכנס שם, נחשב כמקום המותר ביחוד. ושם נתבאר מה הדין כשהדלת פתוחה לגמרי או סגורה ולא נעולה - ועתה נבאר מה הדין ב'דלת נעולה'.

א. אם הדלת נעולה ואין חשש שמישהו יפתח אותה, וגם אי אפשר לראותם מבחוץ וכמו שנתבאר פרטיו במאמרנו הקודם - נחשב 'מקום האסור ביחוד' אפילו ביום (ספר היורה רלה. שו"ת הרשב"א תרגא. וכ"ד כל הפוסקים. אך באגרות משה אבהע"ז ד סה ד, מתיר אם יתכן שידפקו בלתי יהיה מוכרח לפתוח מחמת הנימוס. וי"א שהתיר רק בשעה"ד ובארעי, אהל יעקב עמוד שפג). ואז אסורים להיות שם אפילו רגע אחד (דבר הלכה טו ב. ועוד).

ב. אבל אם לאדם אחר יש אפשרות לפתוח את הדלת [עם מפתח, צ"פ/כרטיס מגנטי, קוד] ויתכן שיבוא מבלי שיבחינו בו מקודם - הרי זה 'מקום המותר ביחוד'. אך כמובן שאם יכולים לראות את מישהו מתקרב - אין מועיל היתר זה. אבל דוקא שאכן יתכן שיבוא לפתוח, אבל מה שיש לשכנעם מפתח מהבית - אינו מועיל להתיר, כי בדרך כלל אינם נכנסים בלי רשות. בכל אופן כאשר האדם הזר נכנס, יש לו להזהר שיהיה באופן שלא יעבור הוא בעצמו על איסור יחוד (דה"ל ג